

V Bruseli 20. júna 2017
(OR. en)

10500/17

ENV 634
AGRI 348
PECHE 261
FC 58
RECH 242

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Dátum:	19. júna 2017
Komu:	Delegácie

Č. predch. dok.:	10348/17 ENV 620 AGRI 335 PECHE 253 FC 57 RECH 239
------------------	--

Predmet:	Akčný plán EÚ pre ľudí, prírodu a hospodárstvo – závery Rady (19. júna 2017)
----------	---

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o akčnom pláne EÚ pre ľudí, prírodu a hospodárstvo, ktoré Rada prijala na svojom 3 550. zasadnutí 19. júna 2017.

**Akčný plán EÚ pre ľudí, prírodu a hospodárstvo
– závery Rady –**

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

PRIPOMÍNAJÚC nový globálny program trvalo udržateľného rozvoja do roku 2030, ktorý prijalo Valné zhromaždenie Organizácie Spojených národov na svojom 70. zasadnutí 25. septembra 2015, a ZDÔRAZŇUJÚC kľúčové ciele všeobecného environmentálneho akčného programu Únie do roku 2020 s názvom „Dobry život v rámci možností našej planéty“ (7. environmentálny akčný program – 7. EAP) ¹;

PRIPOMÍNAJÚC svoje závery zo 16. decembra 2015 týkajúce sa hodnotenia stratégie EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2020 v polovici trvania ²;

PRIPOMÍNAJÚC svoje závery o osobitnej správe Európskeho dvora audítorov č. 1/2017 s názvom „Na vykonávanie sústavy Natura 2000 s plným využitím jej potenciálu je potrebné väčšie úsilie“ ³;

POZNAMENÁVAJÚC, že hoci niektoré časti Európy patria medzi najhustejšie osídlené oblasti sveta, Európa má aj veľmi bohaté a rozmanité prírodné dedičstvo, ktoré je neoddeliteľnou a nenahraditeľnou zložkou jej prírodného, sociálneho, kultúrneho a hospodárskeho bohatstva, a preto sa musí chrániť, udržiavať a zachovávať v prospech prírody, ľudí a hospodárstva;

¹ Rozhodnutie č. 1386/2013/EÚ z 20. novembra 2013.

² 15389/15.

³ 9645/17.

ZDÔRAZŇUJÚC, že smernice o ochrane prírody⁴ sú kľúčovými prvkami ochrany európskej prírody a že doposiaľ zohrávali pri plnení tohto cieľa nenahraditeľnú úlohu; a OPĀŤ POTVRDZUJÚC ich dôležitú úlohu pri dosahovaní cieľov strategického plánu DBD pre biodiverzitu na obdobie rokov 2011 – 2020 vrátane cieľov v oblasti biodiverzity z Aichi, programu trvalo udržateľného rozvoja do roku 2030 a Parížskej dohody o zmene klímy;

UZNÁVAJÚC, že stav ochrany mnohých druhov a biotopov chránených podľa smerníc o prírode je napriek mnohým snahám naďalej vystavený značnému tlaku neudržateľných postupov v hospodárskych odvetviach, akými sú poľnohospodárstvo, lesníctvo, rybárstvo a infraštruktúra, ako aj vplyvu zmeny klímy a invázií nepôvodných druhov;

ZDÔRAZŇUJÚC, že komplexným hodnotením smerníc o ochrane prírody, známym ako „kontrola vhodnosti“, ktoré Komisia uskutočnila v rámci plnenia záväzku lepšej právnej regulácie, sa v spolupráci s členskými štátmi a rôznymi zainteresovanými stranami vrátane občanov zistilo, že smernice o ochrane prírody sú ako základné prvky širšej politiky EÚ v oblasti biodiverzity vhodné na daný účel, avšak plnenie ich cieľov a plné realizovanie ich potenciálu možno dosiahnuť iba výrazným zlepšením ich vykonávania⁵;

KONŠTATUJÚC, že kontrola vhodnosti odhalila vážne nedostatky v efektívite a účinnosti vykonávania smerníc o ochrane prírody a poukázala na potrebu ďalších opatrení, medzi ktoré patrí spolupráca s rôznymi spoločnosťami zainteresovaných strán v členských štátoch a v celej EÚ zameraná na dosiahnutie praktických výsledkov priamo na mieste, posilňovanie integrácie cieľov ochrany prírody do ostatných oblastí politiky, zlepšovanie znalostí a prístupu k údajom, posilňovanie presadzovania predpisov a vyčlenenie dodatočných zdrojov;

⁴ Smernica 92/43/EHS o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (smernica o biotopoch) (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992, s. 7) a smernica 2009/147/ES o ochrane voľne žijúceho vtáctva (smernica o vtákoch) (Ú. v. EÚ L 20, 26.1.2010, s. 7).

⁵ 15671/16 – SWD(2016) 472 final (pracovný dokument útvarov Komisie: Kontrola vhodnosti právnych predpisov EÚ o ochrane prírody (smernica o biotopoch a smernica o vtákoch)).

UZNÁVAJÚC, že kontrola vhodnosti ukázala, že v prípade cielených opatrení uskutočnených v dostatočnom rozsahu sa stav druhov a biotopov zlepšuje, niekedy až s pozoruhodnou mierou obnovy;

ZDÔRAZŇUJÚC, že prírodné dedičstvo Európy je neoddeliteľne späté s kvalitou života jej občanov a s rôznymi odvetviami hospodárstva Európy a že investície do ochrany prírody a jej udržateľného využívania ponúkajú príležitosti a hodnoty pre prírodu, ľudí i hospodárstvo;

VÍTAJÚC vyhlásenie „Európskeho dňa Natura 2000“, ktorý si máme každoročne pripomínať 21. mája prostredníctvom podujatí na zvýšenie povedomia a budovanie sietí, ktoré sa uskutočnia v celej EÚ;

1. VÍTA oznámenie Komisie o akčnom pláne⁶ na zlepšenie a posilnenie vykonávania smerníc o ochrane prírody a plnenia ich cieľov, ako aj na posilnenie ich súladu so sociálno-ekonomickými cieľmi a zapojenie orgánov, zainteresovaných strán a občanov na národnej, regionálnej a miestnej úrovni;
2. ZDÔRAZŇUJE význam ďalšieho zapojenia zainteresovaných strán na národnej, regionálnej a miestnej úrovni vzhľadom na silný územný rozmer smerníc o ochrane prírody;
3. VÍTA úlohu, ktorú môžu pri podpore realizácie akčného plánu zohrávať inštitúcie EÚ, a najmä Výbor regiónov, a to pokiaľ ide o dosah a preberanie zodpovednosti na regionálnej a miestnej úrovni;
4. Berie na vedomie hospodárske, spoločenské, kultúrne a regionálne požiadavky v súlade so smernicou o biotopoch a UZNÁVA potenciál akčného plánu prispieť k zlepšeniu vykonávania smerníc o ochrane prírody v praxi a priblížiť sa k cieľu EÚ do roku 2020, ktorým je zastaviť a zvrátiť stratu biodiverzity a ekosystémových služieb⁷, čo je prínosom pre prírodu, obyvateľov a hospodárstvo Európy;

⁶ 8643/17 – COM(2017) 198 final + ADD 1 – SWD (2017) 139 final.

⁷ 9658/11 – KOM(2011) 244 v konečnom znení.

5. UZNÁVA, že štyri prioritné oblasti akčného plánu reagujú na zistenia kontroly vhodnosti, pričom:

V rámci priority A: Zlepšiť usmerňovanie, prehĺbiť poznatky a zabezpečiť lepší súlad so širšími sociálno-ekonomickými cieľmi

6. Bez toho, aby boli ohrozené ciele a požiadavky týkajúce sa ochrany stanovené v smerniciach o ochrane prírody, UZNÁVA, že zaistenie pružných prístupov k vykonávaniu, v ktorých sa zohľadňujú špecifické vnútroštátne okolnosti, prispieva k obmedzeniu a postupnému odstráneniu zbytočných rozporov a problémov medzi ochranou prírody a sociálno-ekonomickými činnosťami, ako aj k riešeniu praktických problémov vyplývajúcich z uplatňovania príloh k smerniciam;
7. V tejto súvislosti VÍTA skutočnosť, že Komisia bude v úzkej spolupráci s členskými štátmi aktualizovať, rozvíjať a aktívne presadzovať jasné usmernenia a znalosti vo všetkých úradných jazykoch EÚ v záujme podpory vykonávania smerníc o ochrane prírody, čo bude okrem iného zahŕňať aj aktualizáciu dokumentu s usmerneniami týkajúcimi sa pravidiel ochrany druhov a akčných plánov na ochranu druhov do roku 2018, a zároveň zabezpečí väčší súlad medzi širšími európskymi sociálno-ekonomickými cieľmi a politikou ochrany prírody a bude spolupracovať so zainteresovanými stranami a pozemnými a námornými subjektmi pri skúmaní inteligentnejších participatívnych prístupov;
8. VÍTA iniciatívu Komisie, ktorej cieľom je vypracovať usmernenia pre začleňovanie ekosystémových služieb do rozhodovania, čo by mohlo mať pozitívny vplyv na blahobyt ľudí, ako aj na udržateľný hospodársky rast a sociálny rozvoj;
9. VÍTA mechanizmus podpory, ktorý Komisia zriadi na pomoc orgánom členských štátov pri riešení hlavných problémov pri uplatňovaní požiadaviek smerníc o ochrane prírody, ktoré sa vzťahujú na postupy vydávania povolení, a to bez toho, aby bolo ohrozené uplatňovanie zásady subsidiarity, a NABÁDA národné, regionálne a miestne orgány, aby tieto možnosti v plnej miere využívali;

10. SÚHLASÍ s tým, že tradičné, praktické a vedecké znalosti a prístup k údajom a informáciám majú zásadný význam pre účinnosť a efektívnosť ochranných opatrení, a v konečnom dôsledku aj smerníc o ochrane prírody, a že na dosiahnutie zlepšenia v týchto oblastiach je potrebné nepretržité úsilie na všetkých úrovniach, a to aj prostredníctvom účinného a efektívneho monitorovania a náležitého podávania správ zo strany príslušných orgánov, ako aj prostredníctvom online prístupu verejnosti k vedomostiam a informáciám potrebným na vykonávanie smerníc o ochrane prírody;

V rámci priority B: Vytvoriť politickú zodpovednosť a posilniť súlad

11. S ohľadom na dynamickú povahu ekosystémov UZNÁVA, že dokončenie a efektívne riadenie sústavy Natura 2000 a zavedenie a vykonávanie potrebných ochranných opatrení pre všetky lokality sú kľúčovými opatreniami z hľadiska splnenia cieľov smerníc, pričom prvoradú zodpovednosť za ne nesú členské štáty, a preto VYZÝVA národné, regionálne a miestne orgány, aby zintenzívnili úsilie v týchto oblastiach;
12. BERIE NA VEDOMIE záväzkov Komisie zvýšiť podporu členských štátov pri plnení tohto cieľa, ako aj dôležitú úlohu informovanosti zainteresovaných strán a spolupráce s nimi; v tejto súvislosti UZNÁVA užitočnú úlohu platforiem zainteresovaných strán pri presadzovaní osvedčených postupov a praktických riešení v rámci smerníc o ochrane prírody;
13. PODČIARKUJE, že je potrebné vytvoriť a udržiavať politickú zodpovednosť za vykonávanie smerníc o ochrane prírody a posilniť ich dodržiavanie, a VÍTA podporu, ktorú poskytuje Komisia s cieľom zlepšiť synergie medzi príslušnými smernicami, nariadeniami, programami a inými politikami EÚ;
14. VÍTA dobrovoľné ciele dvojstranné dialógy medzi Komisiou a členskými štátmi v rámci nového procesu preskúmania vykonávania právnych predpisov v oblasti životného prostredia, ktoré sú zamerané na riešenie štrukturálnych problémov, plnenie potrieb jednotlivých členských štátov a zohľadňovanie údajov, ktoré členské štáty predkladajú; DOMNIEVA SA, že proces preskúmania vykonávania právnych predpisov v oblasti životného prostredia dopĺňa, avšak neovplyvňuje dodržiavanie súladu;

15. ZDÔRAZŇUJE význam cielených diskusií na biogeografickej úrovni zameraných na výmenu skúseností, odborných znalostí a riešení týkajúcich sa štrukturálnych a cezhraničných výziev, ako aj význam tematických diskusií naprieč týmito biogeografickými regiónmi a význam investovania do budovania kapacít s cieľom posilniť vykonávanie a získať skúsenosti s cezhraničným riadením druhov; a VÍTA vypracovanie plánov ako možného nástroja spolupráce v kontexte biogeografického procesu sústavy Natura 2000;
16. ZDÔRAZŇUJE, že zlepšenie stavu ochrany chránených druhov a biotopov si vyžaduje jednotné úsilie členských štátov, najmä v niektorých prípadoch, napríklad pri migrujúcich druhoch, a UZNÁVA, že jednými z vhodných nástrojov na dosiahnutie tohto cieľa môžu byť akčné plány pre druhy a biotopy, pričom PODPORUJE ich ďalší rozvoj a vykonávanie v spolupráci s príslušnými medzinárodnými dohovormi a dohodami;

V rámci priority C: Posilniť investície do sústavy Natura 2000 a zlepšiť synergie s finančnými nástrojmi EÚ

17. UZNÁVA, že nedostatok finančných prostriedkov je hlavnou prekážkou toho, aby sa mohli v plnom rozsahu realizovať prínosy sústavy Natura 2000, a toho, aby sa mohli účinne vykonávať smernice o prírode, a preto ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné zabezpečiť predvídateľné, dostatočné, pravidelné a cielené financovanie zo strany EÚ; v tejto súvislosti NABÁDA Komisiu, aby zvažila spôsoby lepšieho začlenenia ochrany prírody do financovania EÚ;
18. UZNÁVA, že je potrebné ďalej zlepšovať viacročné finančné plánovanie investícií do prírody, a so zreteľom na článok 8 smernice o biotopoch SÚHLASÍ, že na účely ďalšieho programového obdobia je potrebné aktualizovať a zlepšiť rámce prioritných opatrení, a to najmä prostredníctvom zjednodušeného vzoru, pričom sa musia zohľadniť skúsenosti získané so súčasnými rámcami;

19. VYZÝVA Komisiu a členské štáty, aby účinnejšie začlenili sústavu Natura 2000 a biodiverzitu vo všeobecnosti do spoločnej poľnohospodárskej politiky, politiky súdržnosti, spoločnej rybárskej politiky, integrovanej námornej politiky a politiky výskumu a inovácie, a UZNÁVA potenciál týchto politík pozitívne prispieť k dosiahnutiu cieľov smerníc o prírode;
20. UZNÁVA strategicky dôležitú úlohu programu LIFE a VÍTA návrh Komisie na zvýšenie objemu finančných prostriedkov určených pre prírodu a biodiverzitu v rámci súčasného finančného nástroja LIFE, čím sa zvýšia príležitosti na investovanie do sústavy Natura 2000 a inej zelenej infraštruktúry;
21. VYZDVIHUJE mimoriadne dôležitú úlohu Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) a VÍTA plány Komisie do roku 2019 zhodnotiť vplyv SPP na biodiverzitu, v rámci ktorých sa zohľadňujú primerané požiadavky v oblasti kontroly a overovania a zároveň zaručuje súlad s dosahovaním environmentálnych výsledkov, a to s cieľom ďalej rozvíjať systémy, ktoré sú prispôsobené potrebám sústavy Natura 2000, ako aj ďalších vysokohodnotných prírodných oblastí, okrem iného aj prostredníctvom platieb v závislosti od dosiahnutých výsledkov a hodnoty a odbornej prípravy poľnohospodárov v podobe poľnohospodárskych poradenských služieb;
22. ZDÔRAZŇUJE, že je dôležité aktualizovať posúdenie potrieb pre vykonávanie smerníc o ochrane prírody a posúdiť skutočné využitie finančných prostriedkov na ochranu biodiverzity vrátane sústavy Natura 2000, a to s cieľom zabezpečiť ich efektívne využívanie počas súčasného viacročného finančného rámca, a OPAKUJE svoju výzvu Komisii, aby zanalyzovala účinnosť integrovaného prístupu k financovaniu biodiverzity ⁸;

⁸ 15389/15 – závery Rady o hodnotení stratégie EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2020 v polovici trvania, bod 13.

23. PRIPOMÍNA svoje závery o osobitnej správe Európskeho dvora audítorov, v ktorých uznala, že systémy financovania je potrebné efektívnejšie prispôbiť konkrétnym cieľom sústavy Natura 2000, a súhlasila s odporúčaním, aby Komisia zaviedla na ďalšie programové obdobie prierezové ukazovatele sústavy Natura 2000 pre všetky príslušné fondy EÚ, a ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné, aby členské štáty zahrnuli ukazovatele a ciele pre príslušné fondy špecifické pre sústavu Natura 2000 a aby umožnili presnejšie sledovanie výsledkov financovania sústavy Natura 2000;
24. PODČIARKUJE význam stimulovania investícií súkromného sektora do prírody a BERIE NA VEDOMIE podporu projektov súvisiacich s biodiverzitou v rámci nástroja na financovanie prírodného kapitálu (NCFF), ako aj vypracovanie pilotných projektov na podporu súkromného hospodárenia s pôdou a lepšieho zapojenia finančného sektora;
25. VÍTA vypracovanie usmernení na podporu strategického zavádzania zelenej infraštruktúry, ktorá prispieva k plneniu cieľov smerníc o ochrane prírody, najmä prostredníctvom lepšieho prepojenia sústavy Natura 2000 v cezhraničnom kontexte, a v tejto súvislosti ZNOVU OPAKUJE svoju výzvu Komisii, aby predložila návrh transeurópskej siete pre zelenú infraštruktúru (TEN-G) ⁹;
26. *V rámci priority D: Zlepšiť komunikáciu a osvetu, ktoré zapoja občanov, zainteresované strany a komunity*
27. CHÁPE, že úspech akčného plánu v konečnom dôsledku závisí od informovanosti a angažovanosti občanov Európy a všetkých ostatných zainteresovaných strán vrátane vlastníkov pozemkov a od posilnenia prepojení medzi prírodným a kultúrnym dedičstvom, a preto PODPORUJE cieľ akčného plánu, ktorým je posilnenie a presadzovanie takejto angažovanosti na všetkých úrovniach, najmä na miestnej úrovni a prostredníctvom zapojenia mladých ľudí do európskeho zboru solidarity;

⁹ 15389/15 – závery Rady o hodnotení stratégie EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2020 v polovici trvania, bod 30.

28. KONŠTATUJE, že za vykonávanie smerníc o ochrane prírody sú zodpovedné členské štáty, a NABÁDA Komisiu, aby spolu s národnými, regionálnymi a miestnymi orgánmi presadzovala a realizovala akčný plán s cieľom pomôcť im dosiahnuť ciele smerníc o ochrane prírody;
29. UZNÁVA, že časový rámec realizácie akčného plánu je krátky, a preto NALIEHAVO VYZÝVA Komisiu, aby v úzkej spolupráci s členskými štátmi a inštitúciami EÚ, najmä Výborom regiónov, Európskou environmentálnou agentúrou, ako aj všetkými ostatnými zainteresovanými stranami, monitorovala jeho plnenie v rámci 15 stanovených opatrení.
-